

Svar på skriftligt spörsmål om åtgärder för att förbättra sysselsättningen bland utvecklingsstörda

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 305/2019 rd undertecknat av riksdagsledamot Merja Mäkisalo-Ropponen /sd m.fl.:

Hur avser regeringen stärka såväl möjligheterna för utvecklingsstörda till sysselsättning på den öppna arbetsmarknaden i normalt lönearbete som sysselsättningstjänsterna för utvecklingsstörda, enligt vilken tidtabell avser man utöka arbetshandledningstjänsterna för utvecklingsstörda i alla delar av Finland, när tänker regeringen avskaffa flitfällorna för sysselsättningen med hjälp av en så kallad linjär modell, hur tänker regeringen möjliggöra understött deltagande i läroavtalsutbildning för utvecklingsstörda, det vill säga förutom att öka antalet arbetstränare ändra lagen så att läroavtalsstudier är möjliga med 18 timmars arbetsvecka och tänker regeringen utreda användning av en så kallad kvotlag?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Enligt Antti Rinnes regeringsprogram strävar man efter att så många som möjligt ska delta i arbetslivet, och tillgången till sysselsättningsfrämjande och individuella tjänster för personer som behöver särskilt stöd effektiviseras. Regeringen genomför som ett samarbete mellan arbets- och näringsministeriet och social- och hälsovårdsministeriet ett arbetsförmågeprogram för partiellt arbetsföra, och som en del av detta program inleds försöksprojekt för ibruktagande av effektiva tjänster och verksamhetsmodeller.

Stödandet av sysselsättningen av utvecklingsstörda tas upp i beredningen av arbetsförmågeprogrammet. Systemet av tjänster för att stödja arbetsförmågan består huvudsakligen av social-, hälsovårds- och rehabiliteringstjänster inom social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde. Programmet har även en koppling till utvecklingen av social- och hälsovårdstjänsternas innehåll och struktur. Målet är att skapa fungerande mångprofessionella samarbetsrutiner mellan socialvården, hälso- och sjukvården, rehabiliteringstjänsterna, arbets- och näringsbyråernas tjänster, FPA, organisationer och arbetsplatser.

I arbetsförmågeprogrammet används utredningar från tidigare utvecklingsprogram, där man har utrett förnyelse av verksamhet och arbetsverksamhet till stöd för sysselsättningen bland personer med funktionsnedsättningar. I en utredningsrapport som blev klar våren 2019 föreslogs bland

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 305/2019 rd

annat stärkande av socialvårdens tjänster samt sammanslagning av tjänster som lyder under socialvårdslagen respektive lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda.

Målet med ett projekt inom arbetsförmågeprogrammet är att utöka användningen av metoder för understödd sysselsättning av de som är allra svårast att sysselsätta. Inom projektet testas utredarens förslag i praktiken, och utifrån erfarenheterna från detta kan man gå framåt med utvecklingen av lagstiftning och tjänster. Det finns även finansiering för försöksprojekt för utveckling av arbetsträningstjänster.

Regeringens proposition för en linjär modell för samordning av partiell invalidpension och förvärvsinkomst är under beredning. Målet är att den ska överlämnas till riksdagen hösten 2020 och träda i kraft i början av 2022. I beredningen ingår även ändring av full invalidpension till partiell invalidpension på grund av förvärvsinkomster, vilket även skulle lätta på den strikta inkomstgränsen för personer som får invalidpension genom folkpensionssystemet. Inom läroavtalsutbildningen upplevs bland annat inkomstgränserna för invalidpension som ett problem, så även detta anknyter till samordningen av pension och arbete.

Efterfrågan på arbetskraft från de grupper som har den svagaste ställningen på arbetsmarknaden, exempelvis personer med utvecklingsstörning, kan främjas genom incitament, sanktioner eller tjänster som sänker tröskeln för rekrytering. Ett kvotsystem är ett exempel på en modell som bygger på sanktioner, och används i vissa EU-länder. Den senaste jämförbara statistiken är från 2011 och visar att sysselsättningen av målgruppen var under genomsnittet i alla dessa länder, med undantag för Frankrike. Enligt undersökningar har kvoter visat sig ha en ringa nettoeffekt på sysselsättningen. Handikapporganisationernas inställning till ett kvotsystem har hittills huvudsakligen varit negativ.

Regeringen tänker öka användningen av sysselsättningskriterier i offentliga upphandlingar, vilket är en form av en kvotmodell. I denna modell utdöms dock inte böter, utan det finns ett incitament i form av en möjlighet att bli vald som serviceproducent. När den tjänste- eller varuleverantör som väljs åläggs en skyldighet att sysselsätta personer som befinner sig i en svag ställning på arbetsmarknaden är det fråga om en variant av ett kvotsystem. Denna skyldighet är dock inte en del av ett sanktionssystem utan innehåller incitamenteffekter.

Helsingfors den 12 december 2019

Familje- och omsorgsminister Krista Kiuru